

OBSAH

Díl první

I - Chronologicko-archeologické bádání o původu tohoto příběhu a o jménu Hartenstraat. O poesii města, jehož jméno končí na -dam. Nezhojitelná láska a splétání falešných vlasů. Hrdina tohoto příběhu je obhajován proti podezření, že spáchal zločin. Velebení Gloriosa. Jaké nebezpečí vzniká ze slávy, a jak je bezpečná nejvyšší příhrádka - - - - -	7
II - Krátká kapitola v pěti dílech: 1. Skromnost spisovatelova, projevující se tím, že uznává vlastní nevědomost, jež se týká jména jisté brány. 2. Vliv Frantíka Hallemana na Waltrova hrdinnou duši. 3. Souvislost tohoto vlivu s Habakukovým proroctvím. 4. Ještě něco o Habakukovi s poukazem na to, jak nežádoucí jsou broskve na papíře. 5. Jak se malí lidé dívají na velké lidi - - - - -	10
III - Italský lupič na jednom vnějším vale v Amsterodamu. Důkaz o hořkém utrpení ctností Amalie. Privat a Jouvin se svatebními a oltářními voskovicemi, záštitami ctnosti. Důkaz o slušnosti Hallemánových, z něhož se můžeme zároveň dovědět, že s poctivostí nejdál dojdeš - - - - -	11
IV - Ztracené cukřenky a založené bible před soudnou stolicí svědomí. Zásluhy a nedostatky Lenčiny, posuzované s lidského stanoviska - - - - -	16
V - Hlubokomyslná zdržlivost slečny Lapsové. Kázání Stofflovo. Waltrova vytrvalá věrnost Gloriosovi. Dojímavá připomínka smrti Scelerajosovy, kterou raději necháme jen tušit, abychom šetřili čtenářova citu, a také, že jde o rozsáhlé nitrozemské city. Počestná smrt Gloriosova. Poslední král athénský. Zkažený žaludek a protřazený bubínek v uších, kteréžto věci se projevují jako následky zvláštní výměny látek - - - - -	18
VI - Dva koničci. Čtenář je ohrožován verši - - - - -	20
VII - Přípravy k večírku. Dělení úloh. Spor mezi chtít a být, projevující se v dětském snění. (Daguerotypie.) Sny nad příkopem plným bahna, dostihy stébel, kachní vojna ve vyprávění větrných mlýnů, končící výletem - - - - -	22
VIII - Cvičení ve veršování, paruka se raduje, paruka je nevrlá a paruka je zoufalá - -	26
IX - Šalvějový večírek. Možnost promoce porodní báby. Strašlivá mezera v učenosti spisovatele, jenž neví, co odpověděla Vilemína, a kdo to zvonil. Stofflova zoologická důvtipnost příčinou jedné z posledních punských válek. Pennewip homeopathem a mirotvorcem proti své vůli. Ubohý Walter! - - - - -	32
X - Zadní voj poslední punské války. Porážka Hannibala-Lapsové Scipionem-Pen-	

newipem. Systém politické rovnováhy. Literatura přítomné doby. Neočekávaná výhoda pro čtenáře, jenž tu uslyší všelijaké důležité novinky, které se ještě mají stát	39
XI - Vývoj příčin nudného míru v Evropě, při čemž se čtenáři ukazuje užitečnost obšrného prostudování šalvějového večírku (všecko je ve všem!). Pokračování a konec ukázek veršování, což je velmi důležité pro rétoriky a jiné způsobilné dětičky, odříkávající verše. Ubohý Walter... ne, bohatý Walter! -	43
XII - Podrobná zpráva o stavu hlavních osob tohoto příběhu po katastrofě	48
XIII - Zběžná studie charakteru, po níž následuje pošetilá báchorka	51
XIV - Slavnostní návštěva domácího duchovního, která má lepší průběh, než může předvídat bystrý čtenář. Řeč, milost, dům na rohu, kompromitovaná žena babylonská, dodatečné kázání s citem ... ubohý Walter!	56
XV - Rozhodný důkaz o Waltrově nápravě, jevíci se v církevním vysvědčení. Waltrova první vycházka. Jeho studium lásky. Vyprávění, které skončí ve vodě	61
XVI - Velká změna v rodině. Waltrovo jmenování osobním básníkem slečny Lapsové. Asijské hory, kterých se používá jako ochranného prostředku proti evropské vynášivosti	70
XVII - Waltrovo první cvičení ve veršování a tisící prvé cvičení v pokoře. Důležité setkání s jednou pradlenou a s její dcerou. Vyučování v samospásmém náboženství. Milovat, vědět, bojovat, hlavní sklony individua a lidstva	72
XVIII - Pravda v legendě	79
XIX - Waltrův sen	90
XX - Opět večírek	94
XXI - Extra-fine-superior-water-colours...warranted. Staré a nové obrázky. Stofflovské moudrosti	105
XXII - Statistika obyvatelstva v jednom neznámém císařství. Femčín duch přichází připomenout a získává v této funkci laskavé přispění Waltrova nosu. Stojíme příliš nízko pro nepatrné věci. Rehabilitace apoštola Petra. Ofelie beze skvrn... není warranted pro budoucnost. Stofflovy a Lenčiny názory o dramatickém umění	108
XXIII - Pokračování: „Nemanželský syn“ spletený s krabičkou z pravého stříbra, pravá naivnost Lenčina a nepravá počestnost paní Pietersové	115
XXIV - Lapska versus Pennewip. Waltrovo embryologické bádání	118
XXV - Lapsčín triumf. Sláva Florise V., naškrobeného vznešenosti čárky. Literární cvičení za vedení kantora Pennewipa	122
XXVI - O odstředivých a přitažlivých silách, o negativních a pozitivních pólech nebo o něčem podobném, což je zřejmo z několika návštěv, na nichž Walter takřka nebyl	129
XXVII - Náš hrdina vykoná opět návštěvu a je přítomen trapným výjevům. Stopy lidožroutství v Evropě. Saturnalie v doktorově studovně. Strašlivé vyličení, jak děti trápí svého otce	139
XXVIII - Osudy lžičky na smetanu s návodem, jak pochovávat nehody. Starý příběh z úžiny Magalhaensovy, ne nevhodný v jiných úžinách	146

XXIX - Zbrusu nový, gradus ad Parnassum', ne tentýž, který dostal Faust darem od Mefista - - - - -	160
XXX - Walter si musí zvolit povolání. Stinná stránka slávy. Waltrovy pojmy o komanditním řízení světa. Příčiny mrzutosti, která vede via Missolunghi k Femke - - - - -	167
XXXI - Začátky Waltrova hloubání o znalosti lidí. Il y perd son latin. Lenčiny příspěvky k znalosti nizozemského jazyka z jejího zvláštního slovníku. Pál tuctu podivení - - - - -	174
XXXII - Waltrův vstup do drobečku světa. Jazykové znalosti autorovy, zřejmé z toho, že našel původ slova hypotéka, jež se narodilo na Zeedijku v Amsterodamu. Obchody! Boží prst v půjčovně knih vedle šňupavého a kuřlavého tabáku - - - - -	181
XXXIII - O určitých zjevech při trávení a o poměrné upotřebitelnosti špatné stravy -	191
XXXIV - Strabbovo pravidlo ,počtu směšovacího' ve spojení s návodem, jak lze obdržet neupotřebitelný mravní čaj za... fikci, které libra stojí tolik a tolik. Nevkusná přídavná jména. Směšné hrdinství, svědčící o něčem lepším. Znovu slečna Lapsová! - - - - -	196
XXXV - Toulon est là! Zuřivý výpad autorův proti monologům s odstrašujícím příkladem k adstrukci. (Výpad je potlačen a čtenář dostane ještě dnes příklad.) Rozmluvy na Olympu, při nichž by Jupiter špatně pochodil, kdyby se odvážil odpovědět. Chléb s máslem, podvlékačky, žárlivost a jeden páter, všecko vyzdobeno tím, že zbožnost při tom vůbec nebyla - - - - -	205
XXXVI - Nesmírný liberalismus paní Pietersové je příčinou, že se čtenář tentokrát nedoví, proč byl páter Jansen tak hluchý na levé ucho - - - - -	217

Díl druhý

I - Vznešená návštěva. Králové a lívance. Rozhovory ,masy'. Masa vystřelí Waltra jako z praku do jedné kavárny. Où peut-on être mieux? Walter se vznášá a padá. Autor se stydí za svého hrdinu a obává se, že se to stane ještě častěji - - - - -	223
II - O mravním účelu kartáčování šatů. Nerytífské výmysly srdce. Prsty boží a ďáblovy spáry, druhé vydání. Podivuhodný klid špatného svědomí. Něco o trigonometrii v posteli a o panenských hruškách v Židovské čtvrti. Hm... znovu ona! - - - - -	230
III - I slečna Lapsová řekne někdy pravdu, hodnou toho, aby se o ní přemýšlelo a aby se jí použilo. Táž autorita ve věci: znalost lidí. Don Quijote de la Mancha, bohové, ďáblí a ... Fancy - - - - -	237
IV - Čtenář se seznamuje s jedním z nejproslulejších Nizozemců tohoto století. Tehdy řekl Hospodin Satanovi: „Aj cožkoli má služebník můj Job, v moci tvé buď, toliko na něj nevztahuj ruky své.“ Jak je slečně Lapsově zabráněno	

- palbou z ulice, aby neporušila tyto podmínky. To a ono o klidu andělů strážných ----- 246
- V - Tato kapitola je opsána ze starého seznamu činů a rozhodnutí jisté ochranné bohyně. Drobeček „velkého světa“. (Čtenář může očekávat více.) Vyprávění Klaase Verlaana, hlídače v přístavu amstelském. Učené pojednání o prskavkách. Slečna Lapsová miní, Fancy mění ----- 256
- VI - Nauka o konečných cílech, vysvítající z radikálního zaměňování ‚protože‘ a ‚aby‘. Tlačeničky! Chudinka, chudinka, chudinka Lapska! Záhadná socha U korunované borovičky. Republikáni ve sporu s Keizersgrachtem. Walter dostane sestřičku ----- 267
- VII - Kapitola bez dobrodružství, již může klidně přeskočit každý čtenář, kterému běží o pokračování příběhu. Pouze na konci je jednotvárnost částečně přerušena zvláštním osudem ručního vozíku a nevhodným snem, což je jediné, co může tentokrát poskytnout vyčerpaný autor ----- 278
- VIII - Čtenáři, kteří mají zálibení v důstojné poesii, mohou opět přeskočit tuto kapitolu. Je plna prosaického realismu, projevujícího se vodotělocvičnými cvičeními jedné katolické rusalky – která je zároveň svým povoláním pradlehou – s rytířem v plenkách, jenž obdrží psaní s nebe: zázrak. ----- 287
- IX - Nové důkazy o zkaženosti paní Clausové – a autorově – ve věcech estetiky. Vzpurný ztracený syn. Zjevení čepice a Sibyl. Zavoláno... a jak zavoláno! Walter začíná poznávat, zač je toho loket ----- 297
- X - Femke, ještě jednou Femke... a po dojemném žalozpěvu nad smrtí dvou geniů... znovu Femke! Všecko vyzdobeno teleologickými poznámkami o trudovitosti, o lásce k vlasti, o charakteru a o ostatních lidských slabostech ----- 306
- XI - Vilém Holmsa vysvětluje text od Ovidia. Idem Rotgans a autor. Konflikt mezi dvěma potentáty na Leydenském náměstí: mezi Napoleonem I. a Minem Krétským ----- 314
- XII - Neukázněný autor – nedostatek školení! – nevypráví nic o purpurovém vlásku, nýbrž naopak všelijaké věci, nehodící se do románu. Vede čtenáře podél císařské cesty do krámu, odkud musí Lenka přinést sůl. Žádám zdvořile, aby se tento nedostatek soli nevztahoval více než třikrát na autorův způsob psaní ----- 32
- XIII - Ariadnismus s moderně měšťanskou zápletkou. Žalozpěv nad dnešní neupotřebitelností zázraků. Walter dostane poučení a je vyzván – stejně jako čtenář – aby si na časek odvykl romantice ----- 330
- XIV - Jitřní snění. Něco o zušlechťujícím významu límce, který se vůbec nezmačká. Non omnibus licet... bez nejmenší narážky na Korint ----- 341
- XV - Cvičení v čekání, jako vhodný předmět pro fotografický aparát. Nové portréty. Vstup do obchodního světa, spojený s pokašláváním. Multa tulit! ----- 350
- XVI - Autor se baví chytáním chroustů. Waltrovy počtářské schopnosti zváženy a lehkými nalezeny. Jeho výchova v oboru Merkura... posla bohů. Propichování puchýře jehlou ----- 359
- XVII - O papínkových povozech a o vznešenosti alsaského konsula, „který je mým

	švagrem“. Anglické nottingy a různé druhy nafoukanosti. Kapitola skončí dlouhým pojednáním o lovcí perel - - - - -	369
XXVIII	- Črty z páchnoucích krajů jistého světa pod hladinou moře, kdež uvidíme mimo jiné „muže jako vy, pane!“ Také mladý pán Pompile se jeví ve vši své vonné rozumové a citové roztomilosti - - - - -	378
XIX	- Autor leze až do nejtěšnějších děr za vznešeností „muže jako jste vy, pane!“	386
XX	- Vita longa, ars brevis. Plebejská radost z toho, že je o Waltra postaráno. Dekadence Herkulanea a Pompejí. Walter se mrzí, že tak rychle chápe. Gerritova parafráze na Talleyrandovo „pas de zèle“ - - - - -	390
XXI	- Uličníci. Rozjímání na rohoži v síni. Nezpůsobný lazebník a ptáček, kterému Walter závidí. Případné poznámky o pomíječnosti. Champollion. Obchod! Pohrdaný papírek se neočekávaně promění v plné dukatony - - - - -	400
XXII	- Nemožnost je jedním z nejvznešenějších příznaků pravdivých věcí. Obchod, národní hospodářství a petite voirie v pravěku. Nový důkaz nesmírné nesolidnosti autorovy, který - místo aby mluvil o slíbených dukatonech - odbývá čtenáře spekulováním o tom, proč nevznikl spor s izraelitou - - - - -	410
XXIII	- Historika nadmíru nicotná. Čtenář se účastní oběda na čerstvém vzduchu a pak je přinucen vydat se na únavnou cestu do třetího poschodí, kde však Walter ještě nebude zavražděn. Ze zklamání čtenáře, který je zblázněn do romantiky, dovede se autor již utěšit. Quo non ascendam? - - - - -	416
XXIV	- Už zase o nepatrných věcech. Walter je postaven na stráž k nervům milostpaní. Zná čtenář ještě Gustu Hallemana? Autor nakonec dělá fiasco in colloquia prava - - - - -	423
XXV	- O jakémsi stěhování národů, které opravdu bylo - ovšem až na veliké výjimky. Walter, klesaje stále hlouběji, přistane konečně na zemi za papírkovou bryčkou - - - - -	432
XXVI	- Walterovi je milostivě dovoleno, aby poslouchal hlubokomyšlné rozhovory, a před všetečným skákáním do řeči ho zachrání čestné posláni do mandlovy	438
XXVII	- Pozoruhodné radosti venkovského života. Smutný konec romantického snu o směnečných kursech a smutný konec slunečníku. Walter jde do světa, aby hledal sedm zlatých třináct - - - - -	444
XXVIII	- Walter velmi úspěšně spekuluje se starými šaty. Rychlé obchodování s Amerikou, které asi není bez vlivu na směnečný kurs. Myšlenky za noci. Návrat ztraceného bratra - - - - -	453
XXIX	- Opravdová, stará, nefalšovaná katolická peles lotrovská, plná chřestících kostí a jiných ohavností. Odůvodnění části nizozemské národní slávy ze XVII. století, závislé na otázce, dospěje-li v této kapitole páter Jansen a Walter do Haarlemu. Já myslím, že ne, ale ta věc může být zábavná - - - - -	471
XXX	- Kázáníčko o kázání, a jak se Walter nemohl dostat ke kázání. Kázání pátera Jansena i kázání pátera Koense, okrášlené kázáním o něm samém. Jak autor stojí v slově - - - - -	483
XXXI	- Walter a ctnostný čtenář jsou zklamáni Fancy, jež zruší náhlý rozsudek lidu. Aby čtenáře odškodnila, skýtá příspěvky k psychologii jistého řemesla	

a jmenuje Waltra utěšitelem hluboce zarmoucené matky. Čtenář je konej- šen kouskem národní slávy, na který tak dlouho čekal. Dojde Walter do Haarlemu? -----	493
XXXII - Původ svobodného zednářství. Jak to člověk musí naražít, aby se seznámil s určitými lidmi. Walter nedojde do Haarlemu -----	507
Doslov -----	515
Vysvětlivky -----	519